FRANCKESCHE
STIFTUNGEN

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De dilationibus. Rubrica.

Nutzungsbedingungen
Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.
Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.
Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use
All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.
Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.
For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150729

Visual Library

a ¶Poſt terminũ. Adde Bar. in l. ante ſententiã. ff. de appel. & bar. in l. qui vltra. ff. de pœnis.
b ¶Multiplex dilatio Adde Car zaba. in c. præterea. in j. q. de dilatio.
c ¶Verbũ ꝓuincia. ad de tex. glo. & doc. in c. ius quiritũ. j. diſt.

Bone. In dubio gl. fi. hîc in fi. videtur tenere ꝙ eoipſo præſumatur fuiſſe in dolo, qđ plus petijt. ſed per omnes doc. reprobatur. imò requiritur ꝙ dolus probetur vt l. quoties. §. qui dolo. ff. de proba. Iſto ergo caſu quãdo plus petijt ſine dolo: ſed nõ probat niſi de parte. vt petij. x. & probaui. de. v. an. poſsim obtinere ſententiam in. v. videtur quod nõ. qa non fuit fuit lis cõte. in. v. ſed in. x. Cõtrariũ determinat Cy. in l. j. §. ti. j. in vl. q. quia petit x. cenſetur etiam petijſſe. v. quod patet. quare vt abſoluatur reus ſimpliciter, nec. x. nec. v. poſſunt ab eo peti. vt in l. ſi quis cũ totũ. ff. de excep. rei iudi. ꝙ nõ eſſet ſi non videren tur petita. et vide ꝙ no. Bar. ĩ l. ſi qs ducẽtia. §. vtrũ. ff. de reb. dub.

De dilationibus. *Rubrica.*

1 ☞ In dilatione data ad probandum poſſunt produci teſtes, & etiam inſtrumenta.
Teſtes qui in termino dato ad probandum fuerunt producti, & iurauerunt, poterunt poſt terminum examinari: niſi fuerit datus ad probandum & probatum habẽdum.
2 Dilatio quomodo ſit multiplex?

Quia poſt litem cõte. peruenitur ad proba. in qbus dicunẽ cõſiſtere media cauſæ. vt in auth. ad hæc ſ. de iu. non autẽ ante litẽ. conte. ſuper negotio. vt extrà vt lit. non conteſt. per totum & ad probandum dantur. dila. ideo poſt lit. conte. ſubijcitur iſte titu.
1 † Notandum tamen eſt ꝙ probationes poſsint fieri etiã dilatione nõ data. vt infra l. ſi qñ & l. cũ à nobis. & in Spe. eo. ti. §. vidẽdũ. ver. vtrum valeant. & in l. in crimine. ff. de adul. & ibi tangitur, per Bar. Si tñ non fiant. & dilatio fuerit data ad probãdum, non dicitur cognitum de cauſa. ideo ſententia diffinitiua lata nõ valeret in qua requiritur cauſæ cognitio, & plena deliberatio. vt ſ. de iudi. l. iudices. & per Bar. in l. prolatam. ante fi. infra de ſen. ſed bene poſſet ferri abſolutoria ab obſeruatione iudicij. l. prope
2 randum. §. & ſi quidem. ſ. de iudi. † Et no. quòd in dilatione data ad probandum poſſunt produci teſtes, & etiam inſtrumenta de vi verborum. cum probatio fiat tam per teſtes quàm ꝑ inſtrumenta. ſi tamen non fuerint ante producta inſtrumenta poſſunt etiam produci poſt. vt no. in Spe. eo. ti. §. videndũ. verſi. qd ſi data. ſed teſtes non poſſunt produci lapſa dilatone. nec etiã capitula, quibus teneatur pars rñdere. vt eo. §. ver. Itẽ qd ſi datus. & in curia Romana, & in multis alijs etiã infra terminũ datũ ad probandum non producuntur inſtrumenta: quia ſolet dari terminus per ſe ad producendũ iura, vel inſtrumenta. ſed ſi nõ appare ret de alio ſtilo, habet locum ꝙ ſ. dixi. ſufficit autem infra terminum datum ad probandum producere capitula, & facere teſtes iurare parte citata, ſi ante vltimam diem termini producantur. vt infra de teſti. l. ſi quando. ſecus ſi vltima die termini quæ interpellat vtrãq; partem. iuxta not. per Bar. in l. item illa. ff. de cõ
a ſti. pecu. Poſt terminũ ᵃ verò poſſunt teſtes examinari. vt plenè no. per Bar. in l. damni. §. ſabini. de dam. infect. & per glo. in cle. vnica. de offi. leg. niſi fuerit datus ad probandum, & probatum habendum. quia de ſtylo & conſuetudine eſt quòd infra termi
3 num etiam examinentur. vt aliquid operentur illa verba. † Eſt
b autem multiplex dilatio. ᵇ ſecundùm Iac. de are. vt refert Cy. in l. j. iſtius ti. quia quædam eſt deliberatoria. & iſta datur ante litẽ conteſt. ad reſpondendum libello. vt in auth. offeratur. ſ. de litis conte. vel interrogatorijs quæ fiunt ad præparationẽ iudicij. vt ff. de inter. act. l. qui interrogatur. Et etiam poſt litem conteſt. ad reſpõdendũ capitulis & poſitionibus cõtinẽtibus actũ alienũ. vt l. iuſiur. & ad pecunias in prin. ff. de iureiur. ſecus ſi proprium actum contineant in quo non cadit ignorantia. vt l. quanquàm. ff. ad velle. niſi ſit de longinquo. vt l. peregre. in prin ff. de acqui. poſſ. vel multum intricatum. l. emptor. §. Lucius. ff. de pac. & no. per Bar. in. l. ſi res obligata. de leg. j. Quædam eſt dilatio probatoria. & de hac loquitur. l. j. tit. & l. fi. ff. de ferijs. Quædam allegatoria. puta ad proponendas exceptiones dilatorias, vel perẽptorias. vt in c. paſtoralis. de excep. & in auth. iubemus. ſ. de iudi. ſecundũ vnum intellectũ. Quædam expectatoria. quæ datur abſenti citato ad comparendum. de qua in l. ad peremptorium. cũ ſeq. ff. de iudi. Quædã dilatio eſt iudicatoria. quæ datur ad iudic. ſoluendum. & de iſta loquitur. l. fi. infra de vſur. rei iu. & oẽs iſtę intelliguntur peremptoriæ etiã ſi nõ dicaẽ. excepta dilatiõe expectatoria, quæ non dicitur niſi dicatur. vel. niſi ſit trina. qa tunc habet vim peremptorij, vt patet in d. l. ad peremptoriũ. licet quidam dicant ꝙ omnis dilatio quæ fit poſt lit. conteſt. dicitur peremptoria, ſecus ſi ante. ſed Specu. dicit quòd non meminit ſe legiſſe in. d. §. ſciendum. poſt princi. Et adde quòd dilationũ materia amputanda eſt vt l. ij. infra de temp. appel. ne lites ſcilicet ꝑtelentur. vt l. properandum.

1 ☞ Iudex non poteſt ad diffinitiuam procedere niſi cauſa plenè cognita, uel inſtructa.
3 Dilatio ad probandum non debet dari niſi petenti, & quando etiam ex officio nõ peti[t].
4 Verbum prouincia, qualiter ſumatur?
5 Iudex an poſſit moderari tempus dilationis? & uide numero. 8.
6 Dilatio intelligitur peremptoria licet dictum non fuerit.
Dilatio ſecunda ſi detur ſine cauſæ cognitione, an ualeant probationes factæ infra illa[m].
7 Quid in criminalibus?
8 Quid ſi ſtatutum diceret ſimpliciter dandam ſecundam uel tertiam dilationem.

LEX. I.

1 QVoniam. † Iudex ad probandum debet dare dilatiões moderatas ſecũdũ diuerſitates locorum: & ſemel tantũ, non amplius h. d. iſta. l. no. ſecũdũ Bar. & primò ponit dictũ: vſq; ibi. [qđ hac ratione.] ſecũdo illud declarat. vſq; ibi. [quod ita.] tertiò illud limita & reſtringit In prima parte. ibi. [vel perſonarum.] puta teſtium. ſecũdũ verũ intellectũ
2 quia loquitur de perſonis neceſſarijs ad probationẽ fiendam † In tex. ibi. [neceſsitate.] quia iudex non põt ad diffinitiuã procedere niſi cauſa plenè cognita, vel inſtructa. vt l. Iudices. ſ. de iud. ergo neceſſe habet dilationes dare ad producendũ teſtes & inſtrumẽta. ex quib. cauſa inſtruatur. vt l. notionem. §. inſtrumẽtorũ. ff. de verb. ſig. & patet ex tex. ſequenti. in verbo [inſtructiõis exhibi
3 dę.] In tex. ibi. [poſtulatũ.] † No. ꝙ dilatio ad probãdũ nõ debet dari niſi petenti. dicit Bar. ꝙ etiam non petenti ex officio poteſt Iudex dare, quando videt inſtantiam debere cito perire per l. ꝓperandũ. poſt princi. ibi. nullus tam audax inueniẽ &c. Et remittit ad no. per eũ in l. iiij. §. hoc autem iudicium. ff. de damn. infec.
4 † In ſecũda parte. l. ibi [vt ſi ex ea ꝓuincia.] Qualiter ſumatur hoc
c verbũ ꝓuincia ᶜ dic vt no. per Cy. in l. fi. infra de præſcript. long. tẽpo. Nam hodie quodlibet territorium alicuius ciuitatis vel dominationis habetur pro vna prouincia. vt Florentia cũ ſuo territorio. vt no. de iud. l. fi. Et de iure canonico. vbi fit de hoc mentio
5 die vt in c. corẽ de electio. per gl. † In tex. ibi. [ex continẽtibus ꝓuincijs.] ſupple vel nõ cõtinentibus. dũ tamen citramarinis. ali[às] nõ daret perfectam doctrinã. & procedit iſta lex de iure communi. quo durat inſtantia per terminũ. & ſic bñ poſſunt cadere tam longæ dilationes. Sed ſecundũ ſtatuta ciuitatũ, quæ dãt minus tempus: erit in arbitrio iudicis moderare tempus dilationis
6 niſi per ſtatutũ aliud diſponatur. † In tertia parte. ibi. [qđ ita cõſtitutũ.] illud ꝙ dictum eſt in prin. l. ꝙ Iudex poſsit dare dilationes: ad ꝓbãdũ. nõ credãt iudices cõceſſum eſſe in libero arbitrio ipſorũ. vt dẽt quoties voluerint: ſed ſemel tantũ. & ſic intelligẽ dilatio peremptoria. licet dictum non fuerit. Et effectus eſt vt in ipſa dilatione amplius non audiatur, volẽs probare: vel etiam de nouo capitulare ſuper eo ſuper quo data fuit dilatio, vt extorqueat confeſsionem partis: quæ eſt ſpecies probationis. ad hoc infra de non nume. pec. l. in contractibus. §. illo. Si ergo Iudex ſine cauſæ cognitione dedit ſecundam dilationem, quam ex officio non debeat dare: probationes factæ infra illã nihil valebunt ſi prima dilatio fuit perfecta. aliàs ſecus: vt infra eod. l. ſiue pars. Nam ſi dedit quinque dies, cum deberet dare decem ex forma ſtatuti, poteſt ſine alio impedimento contingente in prima dare in ſecunda dilationem aliorum quinque dierum ſecundum In nocen. in c. vltra tertiam. de teſti. & Barto. hic. ex cauſa vero ſi fuit impeditus in prima dilatione, etiam perfectè data, & do cuit de impedimento, poſſet dari tertia. & ſic plures dilationes cum plena cauſæ cognitione ſuper dicto impedimento vt l. an tione. ff. eodem. titu. Sed in prima dilatione non requiritur tam magna cauſæ cognitio: ſed ſufficit quòd appareat non calumniosè peti. & quòd ad cauſm faciant teſtes, vel inſtrumenta, quæ vel quæ vult producere. & quòd petatur dilatio congrua ſecundũm diſtantiam locorum. & ideo videtur quòd prima poſſit dari à iudice non ſedente pro tribunali. argu. in l. voluit. ff. de iure ro. actio. ſecus in ſecunda vel tertia. & ita intelligatur. l. à proce
7 dẽte. j. eo. & prædicta in ciuilibus. † Sed in criminalibus, ſiue pe cuniarijs

tentarijs,ſiue corporalibus accuſatori dãtur duę ſine magna cauſæ cognitione.id eſt abſq; eo quòd fuerit impeditus in prima.datur ſecunda ſi concurrant illa tria de quibus.s.& accuſato dãtur nes.vt d.l.fi.ff.de fer.† Similiter ſi ſtatutũ diceret ſimpliciter dandam ſecundam vel tertiã dilationem,non requireretur in ſecunda probatio impedimẽti in prima.alias nihil operaretur diſpoſitio ſtatuti.Notandũ tamen quòd probato impedimento nõ poſſent produci niſi teſtes in quibus fuiſſet impeditus.per l.admonendi.ff.de iureiu.ibi dũ dicit quibus ſolus vſurus ſit.ſecũdum doc.Item Iudex bene poſſet abbreuiare dilationem,[a] poſtquàm datur à lege cũ eius miniſterio.& etiã prorogare antequàm expirat etiã non probato impedimẽto.ita tenet Ang.in d.l.fi.et non meminit de Spe.qui ita ſingulariter determinat.eo.ti.§.nũc dicamus.ver.& ſunt hæc in argumẽtum.vbi dicit q ſecundam dilationem[b] (finita prima) nõ debet dare ſine magna cauſę cognitione.& ſi dederit,nõ valent probatiões factę in ea.nec etiam ſi fuerit vſus his verbis prorogamus &c.quia non debet prorogari dilatio quæ finita eſt.ſed diceretur de nouo dari.Sed ſi nõ erat finita,dicitur prorogari.vt in l.ſed ſi manẽte.ff.de præca.ratio diuerſitatis eſt quia finita dilatione iam eſt quæſitũ ius alteri parti ad excludẽdum volentem probare.vnde non poteſt Iudex ſibi ius adimere.ſed ante lapſum dilationis nõ erat adhuc ius quæſitum: vnde facilius poteſt impedire ne acquiratur arg.in l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui vel aliẽ iur.poteſt etiã ab ipſo principio dare maiorem dilationem quàm dicat lex, vel ſtatutũ:cauſa tamen cognita.& ita loquũtur ea quæ no.per Bar.in l.ij.ff.de re iudi.quando ab ipſo principio dat minorẽ vel maiorem, ex quo lex dat cum miniſterio ſuo.Secus ſi ſine miniſterio.vt not.glo.in auth.offeratur.ſuper verbo viginti dierum.s.de litis conteſ.Sed quãdo dedit talem qualem,dicit lex vel ſtatutum ſi vult poſtea prorogare,videtur quòd poſsit:etiam ſine magna cauſæ cognitione.ſecundùm Specu.in loco præallegato.& Ange.in d.l.fi.& Bald.ſingulariter in l.j.in fi.j.quomodo & quando iu.qui dicit quòd ſicut Iudex illum quem citauit ad actum ipſius iudicis,vt ad ſententiam audiendam,poteſt expectare poſt lapſum termini de benignitate.vt in ca.conſuluit.de offic.delega.ita.& illum cui dedit dilationem ad probandum, vel allegandum:& ſic ad actum partis,non ad actum iudicis.Tene menti.quia eſt optima cautela quòd pars ante lapſum dilationis,ſi non poteſt probare impedimentum contingens ſine culpa ſua: facit quòd Iudex proroget dilationem:quia hoc poteſt facere:etiam alteram altera parte inuita. Sed ſi eſſet iam lapſa,non poſſet.Et vidi ſemel bonam memoriam domini Prodocimi facere magnum feſtum de iſto dicto.tamen non allegabat niſi Ange. Ego tamen allego Spe.& Bart.quos Ange.non allegat.Cætera dic per glo.Bar.& alios in d.l.fi.ff.eo.

2 *☞ Is qui fecit te citari tanquam procurator alterius, & tu comparuiſti, & petiſti inſtrumentum mandati,an ille poterit petere dilationem ad producendum?*

3 *Delegatus, quòd dicatur extraordinarius.*

4 *Caſus in quo probationes poſſunt fieri ſine termino.*

5 *An impetranti reſcriptum incumbat onus probandi narrata in ſupplicatione eſſe uera? an alteri parti probandi contrarium?*

LEX II.

1 SI quando.† Ei qui reſcriptum impetrauit ad iudicem delegatum non debet dari dilatio ad reſcriptum producendum.quia debuit venire inſtructus: ſed ei contra quem impetrauit reſcriptum bene debet dari dilatio ad impugnandũ ipſum reſcriptum de ſurreptione.h.d. ſecundũ intellectum Pe.ſecundum quem debet poni q aliquis impetrauit iudicem delegatũ contra te,& fecit te citari coram eo cũ copia reſcripti,quæ debet inſeri in citatorio:vt probatur.l.qui ſemel.in prin.j.quomodo & qñ iu.ibi dum dicit & per eum aduerſario cognitis &c.& in c.ij.de dila.comparuiſti & fecit produci originale,vt poſsit videre an eſſet abolitũ,vel cancellatum,vel vitioſum:ipſe dixit ſe non portaſſe ſecum,& petijt terminum ad producẽdum.certe debes abſolui à citatorio facto: nec debet dari iſta dilatio.ſed debet tibi condemnari in expenſis litis.& iterum debet facere te citari: ſi vult contra te procedere: quia eo ipſo videtur contumax, licet comparuerit in termino, quia non portauit reſcriptum originale.ex quo fundatur iuriſditio iudicis citantis,pro qua nõ præſumitur. niſi reſcriptum appareat: vt in c. cum in iure.de offi.dele.ſed ſi corã iudice ordinario: non eſſet cõtumax.ex quo comparuit:ſi tamẽ portauit ſecum libellum, vt tibi traderet.ſed ſi nõ portauit,& peteret terminum ad dãdum libellum, eſſet eadem ratio per iſtam.l.quia nõ deberet dari,& tu debes abſolui à citatione:& ille cõdemnari,tibi in ex-
2 penſis.& faciet poſt ea iteratò te citari. † Et eadem ratio eſſet in procuratore,qui fecit te citari tanquã procurator alterius,& comparuiſſes,& peteres inſtrumentum mandati:petijt dila.ad producendum,omnia iſta probãtur per iſtam l. notabilem.Si autẽ produxit ſcriptum delega.bene debet dari tibi terminus ad impugnãdum,& probãdum de ſurreptione.vel falſitate,quia iuſtam cauſam habuiſti nõ comparẽdi inſtructus. Et per hoc patet ratio.quia reus põt facere examinari teſtes ad perpetuam rei memoriam.etiam non ſenes,neq; valetudinarios.qa nõ eſt in eius poteſtate quando conueniatur. & doceat de iure
3 ſuo.vt dixi.s.in l.j.vt nemo inuitus.† In text.ibi. [extraordinariũ iudicem.] id eſt delegati,& ſic no.quòd delegatus dicitur extraordinarius:quia præter ordinem à iure præfixum impetratur. nã iura præfigunt ordinarios in omnibus locis, & coram eis debet quis trahi, non coram illis. quia hoc eſt odioſum trahere quem extra domicilium:hoc eſt prouinciam. vt s. de iudi. auth. ſi verò
4 contigerit,cir.fin.† In text.ibi.[dilatio ei penitus deneganda eſt.] gl.intelligit.ſ.ad probandum intentionem in negotio principali, & ſic debet habere ſecum probationes ſuas.hoc non placet:quia prius eſt fundanda iuriſditio delegati,& lis conte. quàm probationes fiant.vnde non tenetur ſecum portare.niſi intelligas quòd etiam poſt fundatam iuriſdictionem & lit.conteſt.debeat facere ſuas probationes.etiam dilatione nõ data.Et ita quidã intelligũt & ſic eſſet hic caſus,in quo probationes poſſunt fieri ſine dilatione.Item ſequeretur ex hoc quòd Iudex in fi.ſuæ delegatiõis poſſet dare diffinitiuam,& abſoluere reum à petitione actoris: tanquàm actor non probauerit:vt l.qui accuſare.s.de eden.& nõ diceretur lata cauſa non cognita,& hoc odio impetrãtis extraordinarium iudicem.non ſic ſi coram ordinario litigaſſet.& hoc etiã ſi nõ de cõſenſu vtriuſque partis eſſet impetratus,aliàs terminus præfixus iuriſditioni haberetur pro termino dato ad probandũ ſecundum Innocen.in c.ſuper eo.de appel.& dixi in l.properandum.§.& ſi quidem ſuper glo.quæ incipit.id eſt diffinitiuæ. Tene menti iſtum notabilem intellectum.In tex.ibi.[illi autẽ qui.]
5 hic loquitur quando reſcriptum originale fuit productum. † In tex.ibi.[ad improbãdã precũ mẽdacia.] No.diligẽter. quia videtur hic probari q ille qui impetrauit reſcriptum,& aliqua narrauit principi,nõ habet neceſſe probare illa eſſe vera.ſed præſumũtur vera.illi verò contra quem impetrauit ſi dicit nõ eſſe vera, incumbit neceſsitas probãdi q non ſint vera. In contrarium videtur tex.quòd ille qui impetrauit habet neceſſe probare coram iudice delegato.s.de his qui ve.æta.impe.l.ij.ver. ita vt poſt. & de reſcri.c.ſtatutum.§.cum verò.circa fi.lib.vj.ibi dum dicit primò fidem iudici faciat &c.& quod no.in Specu.in §.nunc dicendũ. ver.debet autem,& in addi.Specu.de ciande.deſpon.de hoc per Cy.s.ſi contra ius vel vtilitatem pub.l.præſcriptione.cir.fin.& q habetur in cle.j.de proba.vbi habetur quòd ſi princeps narrat aliquid de facto ſuo,quòd iſta narratio habet vim probationis iuris & de iure.nec poſſet probari contrarium.Si autem non conſiſtat in facto ſuo.dic vt ibi no.in glo.&c.

a ☙ Abbreuiare dilationẽ. Adde gloſ.& doc.in c. præterea.de dila.gl. in c. romana de appel.lib.vj.Bar. in l. ij. ff. de re iudic. doc.in regula indultum.de reg.iur.li.vj.

b ☙ Secundam dilationem.Adde l.oratiõe. ff. de fer.gl.mag.in l. fi.j.eo.tit.

2 *☞ Statutum quòd teſtamentum debeat inſinuari infra tantum tempus poſt mortem teſtatoris:licet non inſinuetur,non redditur nullum,quia non requirebatur tempore teſtamenti confecti.*

AVTHENTICA.

1 QVod fieri.† Iſta aut.ponit duo dicta.quorũ primũ eſt ſpeciale qñ actor trahit reum corã extraordinario iudice,ſcilicet delegato: & non habet locum quãdo corã ordinario.nec habet locũ de iure ciuili:quia reus nõ tenet̃ ſibi reſpõdere,niſi ipſe actor prius p̃ſtet ſatiſdationẽ de certa quãtitate iudicis arbitrio moderãda, & reo caueat,ſi ipſe actor nõ proſequat̃ cauſam.& gl.intelligit etiã ſi actor vincat.qa foueat iuſtã cauſam.iuxta.l.properandũ.§.ſin autẽ exgeſtis.s.de iudi.reo cauſam proſequẽte,& actore negligẽ

a ¶ Datio dilationis. Adde quod quælibet dilatio intelligitur eſſe peremptoria. ſecundū Bald. in c. j. in fi. quo tpe miles in vſibus feud. Doc. in c. j. de elec. lib. vj. hoc verū. niſi ſubſit vltimū impedimentum. q̄a tūc nō intelligitur perēptoria ſcdm Bal. in c. ſi. de prohi. feu. aliena. per lotha. in vſibus feu.

b ¶ Debet innouari. Adde gl. ſummæ. ij. q. vj. & an pēdēte appel. à quo poſsit ſe intromittere de his q̄ tendūt ad faciliorem exitū appellationis. vide in ca. cum inter de ma. & obe. & per Inn. & doc. in c. conſtitutus. & c. qua frō te de appel. tex. i cle. quādiu. de app. Falſit quando cauſa eſt ſic mera q̄ ſine cauſa app. expediri nō poteſt. per tex. in c. ſolicitudinem. de appel.

te. nam condemnabitur actor in dicta quātitate reo victo. & ſic eſt alia pœna quæ ſibi vincenti vltrà imponitur. de qua in dicto. §. ſin autem ex geſtis. etiam ſi reus in nullo fuerit læſus. & in hoc differt ab alia de qua in authen. ſed libellum. §. de lit. conteſta. vbi cogitur præſtare aliam cautionem, coram quocunque iudice agat: ſed & de conteſtā do litem infra duos menſes. aliàs tenebitur reo ad omne dānum & intereſſe. & eſt alia cautio de qua in auth. generaliter. de epiſcopis & cler. quæ ſimiliter habet locum corā quocunq; iudice. & ſimiliter committit dicta cautio ſi litē proſequat, & nō obtineat & hoc odio trahētis reū ad extraordinariū iudicē. q̄ leges abhorrēt. vt in auth. de mād. princ. §. ſit tibi. col. iij. Sed iſtæ cautiōes ex parte actoris nō ſunt in vſu. dicit tamē Albe. q̄ nūquā vidit exigi. Sed ſi peterent, deberēt p̄ſtari Bar. aūt in d. auth. gñaliter dicit q̄ vidit peti. ſed nō obtineri. aliud dictū nō eſt ſpāle in iudice delegato: q̄a idē eſſet in ordinario. videlicet q̄ ſi actor ſit negligens in proſequēda lite: reus proſequens ſi vult abſolui ab inſtātia iudicij, nō tenetur ipſum expectare vltra decē dies: q̄bus elapſis pōt petere ſe abſolui ab inſtātia iudicij, & actorē cōdēnari tā in quātitate prædicta: quā etiā in expēſis legitimè factis. de quibus ſtatur eius iuramēto interueniēte taxatione iudicis. & iſtud in decē diebus nō ponitur hic in tex. ſed habetur in corpore vnde ſumit̄ de exhi. reis. §. j. & iſtud additur ad aut. qui ſemel. j. quomodo & q̄n iudex. vbi reus tenetur expectare actorem lōgiori tēpore, ſi vult abſolui: etiā lite nō cōteſt. Sed illa loquitur q̄n vult abſolui diffinitiuè: ita q̄ poſtea nō audiat. iſta quando interlocutoriè ab inſtātia iudicij, ita q̄ poſtea actor audiretur. vnde ſentiūt Doc. q̄ ſi corā iudice ordinario reus eſſet tractus, & actor nō proſequeretur litē, nec etiā eſſet lis cōteſt. ſi reus vellet abſolui ab inſtātia iudicij, non haberet expectare vltra decē dies per illā aut. ſic illud dictū habet locū coram ordinario, & etiā quādo corā delegato. & eſt canonizata iſta aut. iij. q. iij. induci. el. ij. §. fi. & cū ibi not. In tex. ibi. [q̄ fieri nō debet.] ſ. vt reus tractus per reſcriptū corā extraordinario iudice teneat actori reſpōdere, ſi pducat reſcriptū vt debet: & etiam petitionē ſuam: prout innuit. l. j. & ſic eam non corrigit. ſed addit ad illam. In glo. j. ibi: [imò tenet.] dic quia talis cautio nō præſtat corā pricipe ante reſcriptū impetratū: ſed poſt corā ipſo delegato antequā reus cogatur reſpōdere libellū; ideo reſcriptū tenet: licet cautio præſtita nō ſit per id q̄ no. in l. vniuerſa. §. de preci. imper. offe. quia illud q̄ nō requiritur tēpore actus celebrati, ſi poſt requirat, non dicitur de forma actus, & ſic eius

2 defectus nō vitiat actū. vt ibi no. †vnde ſi ſtatutum dicat q̄ teſtamentum debeat inſinuari infra tantum tempus poſt mortem teſtatoris: licet non inſinuetur non redditur nullum: quia nō requirebatur tempore teſtamenti confecti. vnde non poterat dici de forma, cuius defectus vitiat actum.

2 *Si poſt dilationem datam ad deliberandum an vellet cedere, vel contendere, procederet Iudex ad ulteriora: an cenſeatur tacite dilationem reuocare, & an poſſit eam reuocare expreſſe?*

3 *Dilationem datam ad probandum: an iudex poſſit reuocare?*

4 *Pendente dilatione ad probandum, quid poſſit Iudex facere? & quando poſſit ad ulteriora procedere?*

5 *Si erat data reo dilatio decem dierum ad probandum exceptiones dilatorias, & ea pendente iudex dedit dilationem actori ad probandum intentionem ſuam, & reus non probauerit exceptiones ſuas an ualeat dilatio facta actori?*

6 *Iudex ſi dedit dilationem reo ad deliberandum an uelit cedere, uel contendere, cum hoc quòd ſi deliberat contendere, eadem die reſpondere debeat libello, an iſta adiectio potuerit fieri?*

7 *Tempus dilationis eſt continuum.*

8 *Si ultima dies dilationis incidit in diem feriatum; an arctet illum cui data fuit, cùm ille die non poſſit facere quod feciſſet, ſi non fuiſſet feriata: & quid ſi totum tempus dilationis reperiatur feriatum?*

Quòd regulariter omne tempus ſit continuum.

L E X III.

1 SIue pars. †Pendēte dilatione iudicis officiū cōquieſcit. & dilatio data ad probādū eſt cōtinua. & in ea cōputantur tēpora feriarū ſolēniū, vel repentinarū. h. d. & ſemper allegat maximè primū dictū. & intellige primū dictū quādo Iudex in p̄iudiciū dilationis vellet ad vlteriora procedere: puta dedit dilationē ad exceptiones dilatorias vel declaratorias probādas. quibus probatis nō poſſet ad vlteriora procedi. & hoc nō obſtāte. ante lapſum dilatiōis volebat ad vlteriora procedere: certè nō pōt ſtāte dilatione, & ea nō reuocata: quia ſuſpēſa eſt eius iuriſditio quātùm ad hoc, & ideo proceſſus quē faceret, ipſo iure eſſet nullus: vt in c. ſignificāte. de app. cū concor. cū ſi. l. & ipſam declarat. & hoc tenet gl. in l. j. ff. de fer. ſuper verbo nullius eſſe momēti. q̄ dicit hoc idem in dilatione &c. & probat in

2 corpore de exhi. reis. §. ſuſcepto. ibi dū dicit: nihil &c. †Et idem ſi poſt dilationē datā ad deliberandū an vellet cedere, vel cōtendere, & procedere cōtra reū, nec per iſtum proceſſum cenſetur dilationē tacitè reuocare. Sed ſi prius reuocaret expreſſe, q̄ poſſet, q̄

a datio dilationis[a] eſt quædā interlocutoria, quam Iudex reuocare pōt: vt in l. q̄ iuſsit. ff. de re iud. & probatur expræſſè in dilatione expectatoria q̄ Iudex poſtquā eam dedit, pōt mutare, vel tollere: vt in l. dicere. §. ſi. ff. de arbi. tūc poſſet ad vlteriora procedere. quia ceſſante dilatione ceſſaret ſuſpenſio. & hoc vult expreſſè

3 glo. ij. quæ incipit niſi. † Quidam tamen dicunt q̄ per dilationē ad probādum datā reuocare non poſsit. quaſi ei ſit quæſitum ius cui data eſt dilatio. vt probare poſsit propter ius quæſitum. nec poteſt interlocutoria reuocari: vt l. j. §. fina. cum ibi not. ff. de pro. to. ſtipu. dic vt dicta. l. quod iuſsit. Sit autem Iudex vellet procedere in præiudicium dilationis, nulla ratio eſſet: quia non poſſet. ſicut videmus. quoniam pendente appellatione nihil debet inno-

b uari.[b] verum eſt in præiudicium appellationis. ſed pro executione eius bene poſſet. vt ſi inhiberetur parti ne aliquid innouaret ap-

4 pellatione pendente: vt in cap. cum teneamur. de appella. †Nam & ſi pendente dilatione ad probandū inducerentur teſtes, bene poſſet Iudex eos recipere, & examinare: quia hoc non tendit in præiudicium dilationis. ſed in executionē eius. Et ex prædictis etiam ſequitur q̄ ſuper alijs capitulis in quibus nō eſſet data dilatio, bene poſſet procedi: ſi nō veniretur cōtra dilationē per ea q̄ not. in l. creditor. in prin. ff. man. & j. de rebus cred. l. pen. §. his de præſentibus. ✳ in fi. & in c. ſuper eo. de app. & quod habetur in Spec. eo. tit. §. j. ver. ſed pone duos. poteſt etiam procedere Iudex quando periculum eſſet in mora: vt quādo ille cui datur dilatio fugā pararet: vt in l. ait prætor. §. ſi debitorē. ff. ✳ quæ in fraud. Item ſi finita eſſet cauſa dilationis: quia probationes (ppter quas fiendas data erat) factæ fuerāt ante finē dilatiōis. niſi ille vellet alias probatiōes facere. & tamē adhuc multū reſtabat de tēpore dilationis. Nam cenſetur finita dilatio. vt l. à filia. §. alumno ad Trebel. Idem ſi dilatio etiā data ſuper actu nullo, & ſic eſſet nulla, vel ad probandum id quod probatum non releuabat per id quod not. in l. cum pater. §. curatores. ff. de lega. ij. & ibi vide Bar. quid autem ſi certum erat infrà tempus dilationis fieri non poſſe id ad quod data eſt, & tamen multum reſtabat de tempore: dic vt not. per gloſſ. in c. vbi periculum. de elect. libr. vj. & in c.

5 commiſſa. in prin. eod. titu. †Sed pone data erat dilatio reo decem dierum ad probandum exceptiones dilatorias, & ea pendente Iudex dedit dilationem actori ad probandum intentionem ſuam ſi tunc reus non probauerit exceptiones ſuas, an valeat dilatio facta actori? videtur quòd non. per illum text. contrarium dic quòd nihil fiat in præiudicium dilationis, cum illa ſecunda conferatur in tempus finitæ primæ. & tunc incipit. & ita habetur per

6 Barto. in l. quamdiu. la ij. ff. de acquiren. hære. †Item pone q̄ Iudex dedit dilationem reo ad deliberandum. an velit cedere, vel contendere, cum eo quod ſi deliberat contendere, eadem die debeat reſpondere libello. an iſta adiectio potuerit fieri? quidam dicunt quod non per iſtam legem: quia non debuit cumulari cum dilatione. Et ſicut dicunt quod in termino dilationis poteſt dicere quod deliberauit, & petere quod iterum citetur ad reſpondendum libello Specul. tenet contrarium eod. titu. §. j. verſi. deliberatoriè. circa fin. Idem dicit Albe. ſe habuiſſe hanc quæſtionem de facto. Iudex dedit decem dies parti ad aliquid opponendum, vel probandum: lapſis quinque diebus iterum dat ſibi octo dies, vtrum poſsit? & quid operetur. & tenet quod poſsit. & quòd iſti octo dies incipiant à fine primæ dilationis. & ſic poſt lapſum aliorum quinque & allegat tex. & quod no. Cyn. in l. fi. de repu. hære. & nō plane.

Sed

Sed credo quod incipiat ſtatim: & quod videat potius prorogaſ ſe primā dilationē. vt ibi debeat finire, finitis quinq; diebus du ret per octo. & illud quod allegat loquitur in aliis terminis in eo qui habebat priuilegiū tpis à iure cōi. & poſtea addit aliud tps à iudice. vel à principe qui nō intendit tollere primū priuilegiū, ſed addit: ideo illa ſecūda dilatio incipit poſt lapſum primæ. Cir ca ſecundū dictū huius legis. † No. j. ꝙ tps dilationis eſt cōtinuū,
1 vt etiam currat tēpore feriato[a] ſiue ſint feriæ ſolennes, ſiue repē tinæ. dicit tamē Alber. hoc ſecūdo caſu, ꝙ licet dilatio currat, ta men reſtituitur in integrū ille cui data fuit per l. ſed & ſi per præ torem. §. ſi feriæ. ff. qui. ex cau. maio. Spec. mouet iſtud dubium. quem ipſe non allegat in §. fi. eo. tit. ante fi. & dicit quoſdam te nere contrarium per illum tex. mihi videtur dicendum ꝙ ſi tem pus dilationis fuit finitum durantibus feriis repentinis, quas ille præuidere non potuit: vera ſit prima opinio. Sed ſi non fuit fini tum durantibus feriis, & habuit tempus faciendi quod facere debebat, tunc vera ſit ſecūda opinio: quia non ſubeſſet iuſta cau ſa petendi reſtitutionem. † Vltimo quæro. quid ſi vltima dies di lationis incidit in diem feriatum an arctet illum cui data fuit, cū illa die non poſsit facere quod feciſſet, ſi non fuiſſet feriata? Inn. tenet quod non arctet: & ſic dilatio erat nulla. Alii dicunt cōtra rium. quia ſaltem debet hoc facere die ſequenti. Alii dicūt quod imo die præcedenti, & non feriata. de his vide per Cy. j. titu. pro xi. l. fi. & in Spec. de cita. §. j. in verſi. Item obiicitur quod citatio. & de dila. §. j. verſi. ſed pone. el j. Et adde quod omne tempus eſt continuum regulariter: vt nō deducātur tempora feriata: vt not. per gl. ff. de diuer. & temp. præſcrip. ſuper rub. Et circa hoc vide bonum text. qui videtur probare ꝙ debeat prius expedire actū die præcedenti. quando vltima dies dilationis eſt feriata: vt l. ii. in fi. de temp. app. & ibi per Bar. de hoc articulo. Sed pone ꝙ to tum tempus dilationis reperiatur feriatum: puta in ſabbato oli uarum propoſuit quis exceptionē, & ſibi ſit dilatio data xv. die rum & omnes illi quindecim dies immediatè ſequentes ſint fe riati. vt in tit. proxi. l. omnes. cum l. ſeq. Bal. mouet iſtud dubium in l. ſi quando. j. de teſti. in iiii. q. & alleg. Hoſt. & do. Anto. in c. li cet cauſam. de proba. ꝙ tunc non habeat locū illa lex. in fi. quia quando tempus feriatum abſorberet totam dilationem, vel ma iorem partem, non incipit currere dilatio niſi finitis feriis. vel tē pus feriatum deducitur de dilatione. Alii dicunt quod ſibi im putet qui ſe tantum arctauit ad proponendum exceptionē: quia hoc euenire proſpicere debet: vt l. ſi quis. §. j. ff. locati. & quia non ſuccurrit ei qui ſe arctauit. l. ii. §. ſi quis in iudicio. ff. ſi quis cau. dic vt ibi not. per Bar. qui etiā alia dicit circa hoc, & eſt pulchra quæſtio de eo not. quod hic tangit prima gloſſ. an dilatio poſsit per iudicem arctari. quando tempus ſtatutum eſt à lege, vel ſta tuto. & an poterit elongari? vide Cy. in auth. qui ſemel. ✱ j. quo. & quando iud. vbi recitat plures opi & Dy. in rub. indultum. de reg. iur. in vj. & glo. ordi. in auth. de exhi. re. §. ſancimus. in gl. quę incipit nunquid &c. & Bar. in l. ii. de re iudi.

1 *Dilatio prima an poſsit dari iudice non ſedente pro tribunali?*
Iudex ſi abſente reo ex officio dat actori dilationem ad probandum, quam actor recuſat accipere, dicens quod reus non eſt præſens, & iudex dicat quod faciet eum ratifica re, an ſecuta ratificatione valeat?
3 *Dilatio non datur niſi poſtulanti, & quando etiam ex officio non poſtulanti?*
Verbum de plano, quid importet?
4 *Super emergenti eſt pronunciandum, & quid ſi non fuit pronunciatum, ſed ad ulterio ra proceſſum?*

LEX IIII.

1 A Procedente. † Quæ cauſæ cognitionē deſiderant, debent expediri iudi ce ſedēte pro tribunali. & ſuper emergenti eſt pronun ciandum. h. d. Bar. & ſemper allegatur. In tex. ibi: [pro cedente. i. de ambulante,[b] non ſedente pro tribunali: vt j. colligi tur in verbo. [ſed conſidente magis &c.] Quidā dicunt ꝙ quā do eſt in loco vbi conſueuit ſedere pro tribunali: vt in ſala pala tii, licet non ſedeat ad bāchum: ſed deambulet, poteſt actum ex pedire. & iſtam opi. videtur ſequi Spec. de dila. §. j. ante fi. & Al ber. hic cōmuniter tenet contrarium. per iſtum tex. & per l. diuus. ff. de in integ. reſt. & §. de offi. ciui. iudi. in l. j. & in authen. de iud. §. ſedebūt. & no. in c. fi. de re iud. lib. vj. ſi tamen ſtaret ſupra ban cum, in quo ſolet ſedere, licet non ſederet, ſed ſtaret rectus, poſ
2 ſet tolerari alia opi. † In tex. ibi. [dilationē.] Bar. intelligit de. ii. & iii. & reliquis q̄ dātur cū magna cauſæ cognitione. & requiritur partis præſentia. ſed prima in qua nō requi ritur partis præſentia: nec tanta cauſæ co gnitio bene poſſet dari iudice nō ſedēte pro tribunali: ſed de ambulante per palatiū. ſe cus ſi extra. argu. in l. voluit. ff. de inter. act. Spec. tamē diſputat eo. tit. §. nūc videamus ſi abſente reo ex officio dat actori dilationē ad probandū & actor recuſet accipere, di cens ꝙ reus nō eſt præſens. Iudex aūt dicit ꝙ faciet eum ratificare: an ſecuta ratificatio ne valeat. vt ſic excludatur actor ſi nō pro bauit? & facit plures rationes prò & cōtrà. finaliter tenet ꝙ valet. & ita dicit ſibi fuiſſe
3 reſpōſum à pluribus peritis. † In tex. ibi. [po ſtulari.] No. ergo ꝙ dilatio nō datur niſi po ſtulanti. Sed vt dixi in l. j. nō poſtulanti po teſt dari ex officio. ſi Iudex videt imminere tps inſtātiæ: aliàs nō procederet dictū Spe. de quo ꝓximè dixi. In tex. ibi: [etiā ſi vtraq; pte p̄ſente.] Nā ſi altera pars eſſet abſēs, etiā ſi Iudex ſederet pro tribunali, nō deberet dare dilationem requirentem cauſæ cogni tionē: niſi parte citata ad contradicendum, ſi vult. & ſi daretur, nō valeret: vt dixi in l. j. §. eo. In tex. ibi. [non interpellatione plena ria.] i. cum Iudex nō ſedet in alio loco pro tribunali, ſed per palatiū deambulat. & no ta iſtud verbum ad intellectum illorū ver borū ſummariè & de plano. quia illud ver bum de plano. importat vt nō teneatur ſedere pro tribunali, ſed ambulando poſsit procedere, & cauſam expedire: vt in clemen.
4 ſæpe. de verb. ſign. † In tex. ibi: [vt ſi fortè dilationis petitio fuerit improbata:] ſubaudi à parte aduerſa cōtradicente ꝙ nō debeat dari: quia iam habuit vnam, & non probauit. nec impedita fuit: vt l. j. §. eod. & petens dicebat cōtrarium. vnde Iudex hanc diffe rentiā & quæſtionem quæ vertitur: an ſit danda, vel nō debet per ſuam ſententiam interlocutoriam terminare, pronunciando dandam eſſe, vel non. Et poſtquam pronuntiauerit eſſe dandam debet dare: non prius. & hoc eſt quod ſequitur [ſuſcepta. q. &c.] vnde allegatur quod ſuper emergenti eſt pronunciandum, ſed ſi non fuit pronuntiatum, & ad vlteriora proceſſum. dic vt di xi in l. j. §. de ord. iud. & vide iſtam legem canonizatam. iii. q. iii. ✱ in c. induciæ. §. ſpacium. gloſſ. quæ ſunt hic ſunt expedite.

a ¶ Tempore feriato. Adde gloſſ. in c. ſi. de fer. glo. in c. cupiētes. in §. ſi per xx. in ver bo cōparere. de ele. li. vj. Inn. & Hoſti. in c. licet. c. cauſam & c. vltra tertiam. de te ſti. doc. in c. ii. de con ceſ. præben.

b ☞ Vide ne perperā hoc loco adiecta ſit hæc expoſitio de am bulāte: quando neq; in præcedenti nec ſe quenti textu nulla ſit de tali ſignificato mentio. vt magis ad rem, vel mero iudi cio conueniat nō eſ ſe interpellandū tūc pro dilationibus iu dicē. quādo cauſam principalem proſe quitur. vel aliàs ad ſi nē ipſius procedit. cū tūc etiā legitimè nō poſsit intendere co gnitioni cauſæ ad di lationes petitas, quo circa nec licitum eſſe ipſas eo tempore po ſtulare, vt ex ipſo tex tu colligitur. quem vide. adde ꝙ neque etiam in toto hoc tit. ff. talis expoſitio quę cum hac conueniat reperiatur.

1 *Cauſa ſi committitur alteri conſulenda, ꝙ conſultor non debeat recipere aliquas pro bationes, uel inſtrumenta, uel ſcripturas: niſi illa quæ ſibi fuerunt miſſa per iudicē in ſacculo.*
An talis relatio, uel miſsio habeat uim concluſionis in cauſa, ſi non erat concluſum?
3 *An iudex qui miſit poſsit aliqua de nouo recipere, & an poſsit talem commiſsionem uel relationem reuocare, & per ſeipſum cauſam terminare?*
4 *Ad ualiditatem proceſſus uel ſententiæ, an ſit neceſſarium quod ex actis appareat fuiſ ſe ſtatutum terminum ad probandum?*
5 *In cauſa quæ uertitur coram papa, an detur dilatio ad probandum extra curiam?*
6 *Delegatus debet ſeruare in procedendo illum modum & ordinem, quem deberet ſerua re delegans.*

LEX V.

CVm à nobis. In cauſa appellationis quæ ver titur coram principe, non datur dilatio ad probandum: ſiue per ſeipſum cognoſcat, ſi ue per alium cui per reſcriptum commiſit. h. d. ſecun dum primam lect. glo. Sed glo. eam reprobat: quia contra natura lem æquitatem: cum in cauſa appellationis ita ſit requirēda veri tas ſicut in cauſa principali. & ſicut per inferiorem à principe, ita
1 & per principem. † ideo ſecundùm aliam licet Ioan. h. d. In cauſa deuoluta ad principē per relationem inferioris iudicis: quia illa relatio non ſit niſi cauſa plenè examinata, & inſtructa: & poſt cō cluſionem: ſiue cognoſcatur per principem, ſiue per delegatum ab eo, non datur dilatio ad probandum: nec admittuntur teſtes, vel inſtrumenta coram principe, vel eius delegato. h. d. ſecundò. Et iſtam lect. approbat glo. in l. fin. ff. de feriis. circa fin. gloſ. mag.
2 & in l. j. §. j. ff. de appel. † Et per hoc dicunt docto. quod ſi cauſa

a ℭCorā papa. An dilatio data per Papā poſsit moderari per inferiorem. vide glo. in c.latorem. xxxiij. q.ij.gl.in c.tempora. xxvj. quæſtio. vij. Doc.in c. ad hoc. el ij.de appel.

b ℭSolēnes. Addē doc. in c.ſi.extra eo.tit.& Spe.eo.tit.in §.j.

c ℭHominum. Adde Spe.eo.titu.j. §.nunc dicamus.

d ℭPer ſtatutū. An ferijs introductis per ſtatutū poſſent partes renūciare. vide per Bal.in l.j.in.§.j.ff.eo. tit.& per Alexan.de Imo.cōſi.ccxiij.inci. viſo etopportunè diſcuſſo.in ij.volu.

e ℭRepētinæ. An iſtis ferijs repentinis poſſit renuntiari vide in l.ſed & ſi per prætorem.l.§.ſi feriæ.ff. ex qui.cau.ma. & Spe. in tit.de fer.in ſi.

per iudicem committitur alteri conſulēda, quod conſultor non debet recipere aliquas probationes, vel inſtrumenta, vel ſcripturas.niſi illa quæ ſibi fuerunt miſſa per iudicem in ſacculo, vt moris eſt: quia non committitur conſulenda.niſi poſtquam omnia coram iudice geſta ſunt. Et hóc not.pro eo φ dixi ſecundùm Bal.in auth.iubemus.de iudi. Nā aut erat cōcluſum in cauſa:& tunc nihil de nouo recipitur etiam per iudicem: vt in c.paſtoralis.de cau.poſ.& propriè.niſi ex magna cauſa Iudex reuocet cōcluſionē vt producātur inſtrumēta, q̄ dicūtur de nouo reperta, vel teſtes qui prius nō potuerūt haberi. ita ſeruaē in Romana curia: vel ſi nō fuerat expreſsè cōcluſum, dicūtquidā φ talis relatio, vel miſsio ad cōſiliū ſapiētis habet vím cōcluſiōis: maximè quando fit de
3 cōſenſu partiū: vel ex forma ſtatuti. Adde φ poſtquā miſſa eſt ad cōſiliū ſapientis, vel relatio miſſa eſt ad ſuperiorē, vt reſcribat q̄ ſentētia dari debeat de iure: nec ipſe Iudex q̄ miſit debet aliqua de nouo recipere: vt eſt tex.ſcd̄m vnā lect.j.de appel.l.ex illo tēpore.quā Bar.ibi multū ſingulariter notat.poſſet tamē iudex illā cōmiſsionem vel relationē reuocare.& nō expectare cōſilium, vel reſpōſum: ſed per ſeipſum cauſam terminare, ſi ſponte, & nō ex neceſsitate miſit ad conſiliū. vt eſt text. in l. ad principē.& ibi no. per Bar.ff.de appel. Secus ſi ex neceſsitate ſtatuti. Sit tamen cautus. vt primò reuocet, & poſtea procedat, vel pronuntiet: quia ſtante relatione vel miſsione ad conſilium, ſuſpenſa eſt iudicis iuriſditio. ſicut per appellationē. vel recuſationē: vt in c.legitima.cum ibi no.in nouel.lib.vj.de appella.j.de relatio.l.j.& φ dixi in l.ſiue pars.ſ.eo.in gl.ij. In tex.ibi.[reſcriptū.] ſubaudi cōmittendo cauſam alteri: ſiue erat cauſa appellationis, ſiue pricipalis, q̄ per relationē iudicis deuoluta erat ad principē.
4 †In tex.ibi.[ſiue ſit primò iudicio petita dilatio:] ſubaudi & cōceſſa. ſiue petita, & nō cōceſſa: vt ſequiē in ver.[ſiue ſit]. Itē ſiue nec petita, nec cōceſſa: vt ſequiē in ver.[ſiue ne.] Et ſic no. ſecūdū Bal. nō eſſe neceſſariū ad validitatē proceſſus vel ſnīæ φ ex actis appareat fuiſſe ſtatutū terminū ad probandū: imò etiā ſi nō appareat pōt ferri diffinitiua: vt hic patet. ſi tn̄ nō eſt lata, nō videē plenè de cauſa cognitū. vt no.in l.properādū.§.& ſi quidem.ſ. de iudi. Sed ſi hoc eſt, videē φ nō valeat ſentētia: in qua requiriē plena cauſæ cognitio. per ea quæ no.per Bar.in l.prolatā.circa fi.j.d ſentē. Breuiter oportet intelligere dictū Bal. qn̄ nō apparet præcipitēter latā fuiſſe ſeu ſubito: ſed qn̄ trāſiuerat tēpus inſtātiæ. Si aūt ſubito taliter φ ꝓbationes veriſimiliter (nō data dilatiōe) fieri nō potuerāt. tūc procedit φ dixi.& ita loquiē dictū Bar.in l.prolatā. bene facit tex.in c.cū ex literis.de reſt.in integ.circa fin. & gl.ordi.in l.necnō.§.ſi quis ſeu in l.ſed & ſi per ꝓtorē.q.b.ex cau.ma.q
5 dicit φ in breui tp̄e nō præſumiē de cauſa plenè diſcuſſum. †In tex.ibi:[eā dare cuiquā nō licebit.] dicit hic Alber.ꝑ iſtū tex. ſer-
a uari in curia φ in cauſa q̄ vertiē corā Papa,[a] nō datur dilatio ad ꝓbandū extra curiā: ſed ſolū in curia.tn̄ ſcd̄m lec. Ioā. iſta. l. non ꝓbat: quia loquiē in cauſa trāſmiſſa ad eū inſtructa: in qua habet rñdere, vel iudicare ex actis ſibi trāſmiſsis. Sed illud φ dicit albe. habet locū in cauſa nō inſtructa: & ſic princeps deberet velle inſtructionē etiā extra curiā, vt veritati locus ſit.ff.de proba.l.ſi. &
6 ſ.de edē.l.ij.† In tex.ibi.[qua ne in iudicijs quidē cognitionū noſtrarū.&c.] No.φ delegatus debet ſeruare in ꝓcedēdo illū modū & ordinē quē deberet ſeruare delegās: φ tene mēti. Etideo ſi eſſet cauſa in qua ꝓcederet ſummariè & de plano, eodē modo debet ꝓcedere de legatus. bene facit. c.ſuper literis. de reſcrip. circa fi.& l j.circa fi.ff.de off.præfe.præto. In gl.ſup verbo[vel ibi: magis aūt cōtradicit æquitas naturalis.] Dic qa in cauſa principali dāda eſt dilatio ad reperiendū veritatē. ita & in cauſa appellationis.& ſicut corā alio iudice.& ita corā Imperatore, vel eius commiſſario. In gl.eadē ibi: φ[Iudex examinata cauſa.] Dic ꝓcedēs loquiē qn̄ cauſa nō examinata deuoluta eſt ad pricipē per appellationē tm̄, nō per relationē: qa relatio nō debet fieri niſi poſt examinationē: vt ſequiē in gl. In fi.gl.ibi [ſicque hodie corrigeē hæc lex.] ſ.inquantum permittebatur olim referre principi quādo Iudex dubitabat in iure, vel ſe inſufficientē ſentiebat: cum hoc fieri non debet: cum poſsit habere inſtruſtionem ab alijs iuriſperitis, vel à ſuis aſſeſſoribus: vnde non debet moleſtare principem: qui alijs maioribus eſt occupatus.& hoc voluit tex.in auē.vt iudices non expectent ſacras iuſsiones.

LEX VI.

1 INter priuatos. †In cauſis fiſcalibus dantur dilationes. ſicut in alijs.h. d. Intellige tā fiſco quā alteri litigāti: tamē in fiſco videbatur cōtrariū fauore fiſci: ſed Imperator nō vult alicui facere iniuriā ꝓpter fauorē fiſci: vt j.de cad.tol.circa fi.& de ſecun.nup.l.j.ibi: dū dicit ne fiſci videamur habere rationē. nō tn̄ currit tp̄s inſtātiæ: vt.l.ꝓperādū.φ intelligo fiſco agēte: quia ſibi curreret.& hoc bene potuit induci ſine iniuria alterius. Nā poſito φ curreret, nō ꝑderet fiſcus ius ſuum: ſed iteratò poſſet agere. Sed ſi priuatus agit cōtra fiſcū, nō debet eſſe deterioris cōditiōis fiſcus quā eſſet alius priuatus, cōtra quē ageret: nec id φ eſt introductū in eius fauorem debet conuerti in eius præiudiciū. ita limito & intelligo.l.properandū.§.j.dū dicit exceptis tantūmō cauſis &c.

a *Quando lex uel ſtatutum per lapſum dilationis, aliquid ſtatueret de nouo, ut quòd bannitus habeatur pro confeſſo ſi non comparuerit, & defenſiones ſuas non fecerit tunc ad illum effectum inducendum, uel tollendum Iudex nullum habet arbitrium: ſed debet ſeruari forma à ſtatuto tradita.*

LEX VII.

1 NEc de ſtatu. †Tempus à lege ſtatutū in dilationibus dandis propter magnitudinē cauſæ nō augeē.h.d. Tene mēti not.per quātumcunqꝫ cauſa ſit magna, vel magni præiudicij, iſtud ſolū nō eſt iuſta cauſa elogādi, vel dandi plures dilationes quā dari debeāt: imò elapſa prima dilatione eſſet quis excluſus. cum ſit perēptoria: vt l.j.ſ.e.circa fi.niſi ꝓbeē impedimētū in prima: maximè qn̄ eſſet illatū ab altera parte ꝓpter ſuas cauillationes: vt l.ſi
2 cum ipſe.ff. de excu.tu.& l.intra vtile.ff.de mino.† Adde φ dicit Bal.notabiliter in auē.iubemus.circa fi.ſ.de iudi.φ ſi ſtatutū præfigeret certū tēpus: puta φ bannito aſsignentur octo dies, infra quos ſi nō cōparuerit, & defenſiones ſuas nō fecerit. habeaē pro cōfeſſo: φ nō poſſet tūc Iudex abbreuiare vel prorogare terminū quantū ad effectū φ habeatur pro cōfeſſo. ſed debet ſeruari forma ſtatuti: licet miniſterio eius aſsignetur dicta dilatio: vnde ſi abbreuiaret, puta φ cōpareat infra v.dies. nō tamen ipſis elapſis habeaē pro cōfeſſo.& ecōuerſo ſi elongaret: nō eſſet neceſſe expectare niſi lapſum octo dierū, ad hoc vt habeatur pro confeſſo. nec iſto caſu procedunt opi.quæ no.per Bar.in d.l.ij.de re iudi.& per Cyn.in auth.qui ſemel.φ perpetuò tene menti: quia multum declarat iſtum articulum. quando lex, vel ſtatutum per lapſum dilationis aliquid ſtatueret de nouo: quia tunc ad illū effectum inducendum vel tollendum Iudex nullum habet arbitrium: ſed debet ſeruari forma à ſtatuto tradita.

De ferijs. *Rubrica.*

Quia feriæ differunt cognitionem totius cauſæ. ſicut dila.differunt in illis articulis, in quibus dantur: vt in l. ſiue pars. ſ. titu. proxi. vnde poſt illum congruè ſubijcitur iſte titu. ſed in ff. habe-
1 tur vnus tantum titu. ſcilicet de ferijs & dila. †Et quædam ſunt
b ſolennes[b], quædam repentinæ. Solennes ſunt feriæ ordinariæ: & iure ſunt duplices. vel inductæ in reuerentiam dei, vel ſanctorū: vt j.eo.l.omnes.& l.ſi.quibus non poſſunt partes renūtiare. Quæ-
c dam ob neceſsitates hominum[c] vt meſsium, vel vindemiarum: & iſtis bene poſſunt renuntiare: vt habetur in l.ſi feriatis.ff.e.per
d ſtatutum[d] tamen bene poſſunt tolli feriæ inductæ in honorē dei: vt patet ex not.per gloſſ.in eod.titu.l.quadraginta. Et iſtæ dicuntur ordinariæ: quia ſemper ſunt vniformes. Quædam verò dicun-
e tur repentinæ[e] quæ inducūtur propter rem proſperè geſtam, vel ex alijs cauſis.& iſtæ non poſſunt ita præuideri, ideo præbēt cauſam reſti.in integ.ſi propter eas quis cecidit ab actio. ſua: quia non potuit eam exercere. vt in l.ſed & ſi prætorē.§.ſi feriæ. ff. ex qui. cau.ma. ſed ordinariæ non quia præuideri potuerunt. vt ibi habetur. in quibuſdam tamen ęquiparantur: vt in l.j.huius titu. ad quæ veniamus.

3 *Libellus appellatorius in quo petitur pronunciari bene appellatum, & male iudicatum.*